

Sygnatura akt VI Ka 1256/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 stycznia 2017** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Trzeja-Wagner

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Tomasza Grzesika

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r.

sprawy

1. **P. Z. (Z.)** ur. (...) w B.

syna E. i K. zd. P.

oskarżonego z art. 190§1 kk, art. 288§1 kk

2. **D. S.** ur. (...) w K.

syna K. i K.

oskarżonego z art. 190§1 kk, art. 288§1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 5 września 2016 r. sygnatura akt VII K 59/15

na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 636 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2. zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwotach po 10 (dziesięć) złotych i wymierza im opłaty za II instancję:

- P. Z. w kwocie 180 (sto osiemdziesiąt) złotych,

- D. S. w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych.

Sygn. akt: VI Ka 1256/16

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 5 września 2016 r. sygn. akt VII K 59/15 apelacje wnieśli obrońcy oskarżonych P. Z. i D. S..

Obrońca oskarżonego D. S. zarzucił orzeczeniu:

- błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na treść wyroku poprzez przyjęcie, iż oskarżony D. S. kierował pod adresem pokrzywdzonego K. P. groźby pozbawienia życia i zdrowia, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do ustaleń, by w stosunku do pokrzywdzonego kierowane były groźby oraz który z oskarżonych rzekomo miałby je wypowiadać;
- błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na treść wyroku poprzez przyjęcie, iż oskarżony D. S. działał w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności od pokrzywdzonego K. P., podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do takich ustaleń;
- naruszenie przepisów postępowania, a to art. 4 w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny materiału dowodowego i dowolną jego ocenę, uwzględnienie jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, a to poprzez uznanie za wiarygodne zeznań pokrzywdzonego, który miał interes w pomawianiu oskarżonych o popełnienie zarzucanych im czynów oraz uznanie za wiarygodne zeznań świadka M. P. pomimo, iż w toku postępowania sądowego złożył zasadniczo odmienne zeznania niż w postępowaniu przygotowawczym;
- mającą wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania polegającą na naruszeniu art. 5 § 2 k.p.k. i wyrażonej w nim zasady in dubio pro reo, poprzez rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego wszelkich pojawiających się w sprawie wątpliwości.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca oskarżonego D. S. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za I i II instancję.

Obrońca oskarżonego P. Z. zarzucił orzeczeniu:

- naruszenie przepisów postępowania karnego mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dowolną, sprzeczną z zebrany materiał dowodowy, pobieżną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności zeznań świadków i ujawnionych na rozprawie dokumentów, naruszającą zasady logiki oraz doświadczenia życiowego, która doprowadziła do błędów w ustaleniach faktycznych;
- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku poprzez przyjęcie, że:
 1. kiedy pokrzywdzony K. P. dotarł z kierowcą lawety na miejsce zauważył, że przy jego samochodzie stoi oskarżony P. Z.,
 2. na widok pokrzywdzonego oskarżony P. Z. zaczął rzucać w kierunku pokrzywdzonego kamieniami,
 3. kiedy pokrzywdzony zaczął uciekać oskarżony P. Z. pobiegł za nim i krzychał „jesteś zajebany”, „oddawaj ty kurwo tą kasę”, „zajebimy cię za te pieniądze” mimo, że powyższe ustalenia nie mają podstaw w materiale dowodowym.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca oskarżonego P. Z. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu ewentualnie o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu obu apelacji stwierdził, iż w zakresie sformułowanych w nich wniosków oraz istoty zarzutów są one bezzasadne i na uwzględnienie nie zasługują.

Odnosząc się do obu apelacji obrońców oskarżonych P. Z. i D. S. wskazać należy, iż apelacje wprawdzie zawierają po dwa odrębne zarzuty - błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia oraz obrazę

przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia - jednakże ich wymowa musi prowadzić do wniosku, że skarżący generalnie podnoszą, iż na skutek dowolnej i nieobiektywnej oceny dowodów Sąd poczynił nieprawidłowe ustalenia faktyczne, skutkujące uznaniem winy oskarżonych w zaskarżonym wyroku.

W związku z czym zarzuty obu apelacji obrońców oskarżonych P. Z. i D. S. zostaną omówione łącznie. Do takiego wniosku upoważnia treść zarzutów i ich uzasadnienie, albowiem obie apelacje w tym zakresie odnoszą się do niewłaściwej, zdaniem skarżących, oceny zeznań świadków oraz wyjaśnień oskarżonych.

Wbrew wywodom apelacji, Sąd I instancji w sposób prawidłowy i pełny przeprowadził postępowanie dowodowe, a zebrany materiał dowodowy poddał wnikliwej ocenie dochodząc w konsekwencji do trafnych i logicznych wniosków. Sąd merytoryczny dokonując analizy poszczególnych dowodów nie przekroczył ram ich swobodnej oceny i nie popełnił w toku procesu uchybień tego rodzaju, że mogłyby one skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku. Przedstawiony w uzasadnieniu wyroku tok rozumowania i wnioskowania Sądu I instancji jest prawidłowy i zasługuje na akceptację. Ponadto zaprezentowana w pisemnych motywach wyroku ocena zgromadzonego materiału dowodowego uwzględnia wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego i tym samym pozbawiona jest cech dowolności. Uzasadnienie wyroku czyni zadość ustawowym wymogom określonym w art. 424 k.p.k. Sąd Rejonowy wskazał na jakich oparł się dowodach, dlaczego dał im wiarę i należycie wy tłumaczył przyjętą kwalifikację prawną.

Nie jest trafne postawienie zarzutu, jakoby Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy art. 410 k.p.k. Jak to wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku sąd I instancji nie pominął przy wyrokowaniu żadnego dowodu, który mógł mieć w sprawie znaczenie. To, że niektóre dowody uznane zostały za niewiarygodne (np. wyjaśnienia oskarżonych w zakresie sprzecznym z faktami podawanymi przez pokrzywdzonego) nie może dziwić, a tym bardziej stanowić podstawy zarzutu obrazy ww. przepisu. Sąd Rejonowy dowody te rozważył i szczegółowo uzasadnił (k. (2) uzasadnienia), dlatego nie dał im wiary. Nie oznacza to jednak, że nie oparł wyroku na całokształcie ujawnionych okoliczności, bowiem oczywistym jest, że w sytuacji, gdy dowody są rozbieżne, rozstrzygnięcie sądu nie może opierać się na tych dowodach, które są sprzeczne z prawidłowo ustalonym stanem faktycznym. Sąd Okręgowy akceptując w pełni motywy sądu I instancji uznał, że nie zachodzi potrzeba powtarzania argumentów zawartych w uzasadnieniu wyroku. Sąd Rejonowy odniósł się szczegółowo do rozbieżności w zeznaniach M. P., które nie dyskwalifikują zeznań tego świadka i ocena ta jest pełna. Należy podkreślić, iż w protokole przyjęcie ustnego zawiadomienia o przestępstwie, który został sporządzony niezwłocznie po zaistniałym zdarzeniu, K. P. zeznał, iż obok swojego samochodu z przebitymi oponami zauważył czterech mężczyzn, a to D. S., P. R., P. M. i P. Z.. Mężczyźni ci byli mu znani wcześniej. Słyszając wypowiedziane przez nich słowa obawiał się spełnienia tych gróźb. Mając na względzie iż napastników było czterech obawy pokrzywdzonego były realne. Jeżeli przyjąć, że oskarżeni mieli świadomość w jakim celu udają się na miejsce zdarzenia, zaakceptowali fakt udziału w grupie napastniczej mającej grozić pokrzywdzonemu, zwiększając jej liczebność, a tym samym zagrożenie dla ofiary.

Kontrola odwoławcza potwierdziła również, że Sąd meriti rozważył wszelkie okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych (art. 4 k.p.k.), co też zostało wyczerpująco i logicznie, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia życiowego przedstawione w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia. Należy mieć na uwadze okoliczność, iż Sąd Rejonowy uniewinnił oskarżonych od popełnienia zarzucanego im czynu z art. 288 § 1 k.k.

Dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych nie stanowi bowiem naruszenia wymienionych w apelacjach obrońców przepisów postępowania.

Odnosząc się do apelacji obrońcy oskarżonego D. S. dotyczącego naruszenia art. 5 § 2 k.p.k., wskazać należy, iż nietrafne jest podnoszenie przez obrońcę w apelacji zarzutu naruszenia reguły dowodowej in dubio pro reo.

Naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy orzekający w sprawie sąd rzeczywiście powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa i wobec niemożności ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Jeżeli natomiast ustalenia faktyczne zależne są od np. dania wiary lub odmówienia jej zeznaniom świadków lub wyjaśnieniom oskarżonych - co nastąpiło w niniejszej sprawie - to nie można mówić o naruszeniu zasady in dubio pro reo, a ewentualne zastrzeżenia co do oceny wiarygodności

dowodów rozstrzygane mogą być jedynie w kontekście swobodnej oceny dowodów wynikającej z treści art. 7 k.p.k. (postanowienie SN z 14.12.2010 r. IIIKK 378/10). Sąd Rejonowy na podstawie zebranego materiału dowodowego wykazał winę oskarżonego D. S. co do przypisanego mu czynu. Przedstawiona przez Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku analiza dowodów i wynikających z nich okoliczności prowadzących do ustalenia, że oskarżony popełnił przypisany mu czyn z art. 191 § 2 k.k. jest logiczna, zgodna z zasadami rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, pozostaje więc, pod ochroną art. 7 k.p.k.

Skarżący w uzasadnieniu zarzutu obrazy przepisów postępowania w postaci art. 5 § 2 k.p.k. odnosi się de facto do oceny dowodów dokonanej przez Sąd orzekający.

Jak wyżej wykazano zarzuty z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. są chybione. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, że w sprawie ujawniły się tego rodzaju wątpliwości, które - jako niedające się usunąć - winny być rozstrzygnięte na korzyść oskarżonych i skutkować ich uniewinnieniem.

Kwestii kwalifikacji prawnej czynu przepisanej oskarżonym sąd I instancji poświęcił znaczną część swych rozważań. Szczegółowe, rozważania sądu I instancji zaprezentowane w pisemnych motywach wyroku (k. (4) - (5)) zasługują na pełną akceptację i zdaniem Sądu Okręgowego nie ma potrzeby ich powtarzania. Wystarczy bowiem odesłanie do lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Podkreślić jedynie należy, że warunkiem penalizacji na podstawie art. 191 § 2 k.k. jest, aby wiarygodność, którą sprawca chce wyegzekwować w przestępczy sposób, rzeczywiście istniała. Przy czym działania takie nie mogą być skierowane przeciwko osobie postronnej. Podmiotem przestępstwa z art. 191 § 2 k.k. może być nie tylko sam wierzyciel, lecz także inne osoby, stosujące groźbę w celu wyegzekwowania wiarygodności należnej innej osobie. Te wszystkie przesłanki zostały spełnione.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił też i należycie ocenił stopień społecznej szkodliwości. Wymierzając oskarżonym kary uwzględnił zarówno okoliczności obciążające jak i łagodzące, jakie po ich stronie występują, a także kierował się dyrektywami określonymi w art. 53 k.k., co jasno wynika z uzasadnienia wyroku, zaś argumenty tam przedstawione w pełni zasługują na uwzględnienie. Oskarżony D. S. był wielokrotnie karany a zatem jest to zasadnicza okoliczność obciążająca, która uniemożliwia warunkowe zawieszenie wykonania tej kary ani też orzeczenie kary łagodniejszego rodzaju.

Sąd Okręgowy uznał także, iż wymierzone wobec oskarżonych kary, nie mogą być uznane za niewspółmierne do stopnia winy i okoliczności przypisanego im czynu oraz za rażąco surowe. Tak kształtowane kary spełnią cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do oskarżonych, a także cele w zakresie kształtowania świadomości społecznej.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji na mocy przepisów powołanych w części dyspozytywnej wyroku, orzeczono jak na wstępie.